

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Pasiūlymo priimti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas, pataisančias 2000 m. kovo 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2000/12/EB dėl kredito įstaigų veiklos pradėjimo ir vykdymo ir 1993 m. kovo 15 d. Tarybos direktyvą 93/6/EEB dėl investicinių įmonių ir kredito įstaigų kapitalo pakankamumo

KOM(2004) 486 galutinis — 2004/0155 ir 2004/0159 (COD)

(2005/C 234/02)

2004 m. rugsėjo 13 d. Taryba, vadovaudamasi Europos bendrijos steigimo sutarties 95 straipsniu, nusprendė pasikonsultuoti su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu dėl: „Pasiūlymo priimti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas, pataisančias 2000 m. kovo 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2000/12/EB dėl kredito įstaigų veiklos pradėjimo ir vykdymo ir 1993 m. kovo 15 d. Tarybos direktyvą 93/6/EEB dėl investicinių įmonių ir kredito įstaigų kapitalo pakankamumo“.

Bendros rinkos, gamybos ir vartojimo skyrius, kuris buvo atsakingas už parengiamąjį komiteto darbą šiuo klausimu, 2005 m. vasario 14 d. patvirtino savo nuomonę. Pranešėjas buvo **p. Ravoet**.

Savo 415-oje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2005 m. kovo 9-10 d. (2005 m. kovo 9 d. posėdis) Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas 124 nariams balsavus „už“ ir 1 „prieš“ priėmė šią nuomonę:

1. Pasiūlymo turinys ir taikymo sritis

1.1 2004 m. liepos 14 d. Europos Komisija paskelbė pasiūlymą dėl direktyvos⁽¹⁾, pataisančios antrąją Kapitalo pakankamumo direktyvą (93/6/EEB) ir Konsoliduotos bankininkystės direktyvą (2000/12/EB). Ši direktyva Europos Sąjungoje įgyvendins naujus Bazelio pagrindus (tarptautinę kapitalo priemonių ir kapitalo standartų konvergenciją). Šiame dokumente Performuluota direktyva bus vadinama kapitalo reikalavimų direktyva (KRD).

1.2 KRD bus taikoma visoms Europos Sąjungoje veikiančioms kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms. KRD tikslas — Europoje sukurti rizikai ypač jautrią bankininkystės sistemą. Ji skatins bankininkystės sektorių laikui bėgant taikyti rizikai ypač jautrius vertinimo metodus, atsižvelgiant į technologijų pažangą ir investicijas į darbuotojų mokymą. Tai pagerins vartotojų apsaugą, sustiprins finansinį stabilumą ir skatins Europos pramonės globalų konkurencingumą, užtikrindamas tvirtą pagrindą verslui plėstis ir įgyvendinti naujoves perskirstant kapitalą.

1.3 KRD yra teisinis instrumentas, skirtas ES įgyvendinti naujus Bazelio pagrindus, kuriuos parengė Bazelio bankų priežiūros komitetas. Bazelio komitetą įsteigė 1974 m. G10 šalių centrinių bankų valdytojai. Bazelio komiteto skelbiami susitarimai nėra teisiškai privalomi, tačiau skirti užtikrinti bendrus priežiūros pagrindus, kurie skatintų bendrų metodų konvergenciją ir užtikrintų teisingą konkurenciją tarp tarptautinių mastu aktyvių bankų.

⁽¹⁾ http://europa.eu.int/comm/internal_market/regcapital/index_en.htm

1.4 Bazelio kapitalo susitarimas (Bazelis I) buvo paskelbtas 1988 m. ir 1999 m. prasidėjo darbas, skirtas atnaujinti susitarimą atsižvelgiant į praeito amžiaus paskutinio dešimtmečio rizikos valdymo greitus pokyčius. Šio darbo rezultatas buvo 2004 m. birželio mėn. paskelbta Tarptautinė kapitalo priemonių ir kapitalo standartų konvergencija⁽²⁾ (vadinama naujais Bazelio pagrindais).

1.5 Nauji Bazelio pagrindai suskirstyti į tris dalis, vadinamas trimis ramsčiais. Pirmas ramstis nustato minimalius reglamentavimo kapitalo reikalavimus kredito, rinkos ir veikimo rizikai. Įstaigoms suteikiama galimybė naudotis įvairaus sudėtingumo variantais. Antras ramstis nustato priežiūros apžvalgos procesą, kuris atliekamas vykdant aktyvų dialogą tarp įstaigos ir jos prižiūrėtojo, siekiant užtikrinti tinkamus vidaus procesus, kad būtų įvertinti kapitalo reikalavimai, susiję su grupės rizikos modeliu. Pagal trečią ramstį reikalaujama, kad įstaigos atskleistų rinkai informaciją apie jų kapitalo mokesčius. Trečias ramstis neretai vadinamas rinkos drausme, nes atskleidimas skatina naudoti geriausią praktiką ir didina investuotojų pasitikėjimą.

1.6 Bankams ir investicinėms įmonėms yra siūlomos įvairios galimybės siekiant nustatyti ne tik kredito, bet ir veikimo riziką bei sušvelninti kredito riziką. Šitai siekiama užtikrinti, kad pagrindai yra proporcingi, o taip pat, kad esama paskatų mažesnėms įstaigoms pereiti prie sudėtingesnių metodų. Sudėtingus metodus brangiau įgyvendinti, nes jie pagrįsti įstaigų sukurtais vidaus modeliais. Tačiau jie labiau jautrūs rizikai ir todėl jų kapitalo mokesčiai mažesni.

⁽²⁾ <http://www.bis.org/publ/bcbs107.pdf>

		Kredito rizika		Veikimo rizika		
Pirmas ramstis	Vidaus modeliai	Pažangus vidaus reitingais pagrįstas metodas (PVRPM)	Pažangus kredito rizikos sumažinimas	Pažangus apskaičiavimo metodas (AMA)	Antras ramstis	Trečias ramstis
	Standartiniai metodai	Pamatinis vidaus reitingais pagrįstas metodas (PVRPM)	Standartizuotas kredito rizikos mažinimas	Standartizuotas metodas (STM)		
		Standartizuotas metodas (STM)		Bazinis rodiklio metodas (BRM)		

2. Bendros pastabos

2.1 KRД yra įstatymų leidybos įrankis, kuris ES įgyvendina naujus Bazelio pagrindus. Komisija parengė direktyvos projektą, kuris apskritai atitinka Bazelio taisykles, atsižvelgiant į ES specifiką. Nepaprastai svarbu užtikrinti aukštą lygiagretumo lygį tarp Bazelio pagrindų ir ES taisyklių, siekiant užtikrinti teisingą konkurenciją tarp Europos bankų ir jų konkurentų kitose pagrindus įgyvendinančiose jurisdikcijose.

2.2 Pagrindinis skirtumas tarp KRД ir Bazelio pagrindų yra tas, kad taisyklės bus taikomos visoms kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms ES. Bazelio pagrindai skirti taikyti tarptautiniu mastu aktyviems bankams. Komisijos išplėsta taikymo sritis atitinka ne tik indėlininkų, bet ir paskolų gavėjų interesus ES. Gerai valdoma ir gerai kapitalizuota bankininkystės sistema leis bankams toliau skolinti ekonominio ciklo metu. Tai užtikrins didesnę stabilumą bankų sektoriuje.

2.3 Nauda Europos bankininkystei, Europos verslui ir vartotojams bus tvari tik tuo atveju, jei direktyva bus pakankamai lanksti, kad atitiktų ūkio praktikos ir rinkos pasiekimus bei priežiūros poreikį. Tai būtina siekiant ginti indėlininkų ir paskolų gavėjų interesus ir užtikrinti, kad ES išlaikytų geriausios praktikos rinkos reputaciją.

2.4 Komisijos metodas apibrėžti patvarius ir ilgalaikius principus bei siekinius pakeitimo direktyvos straipsniuose ir priedų techninėse priemonėse, kuriuos galima iš dalies keisti

taikant komitologijos procedūrą, yra veiksmingas būdas užtikrinti reikiamą lankstumą.

3. Konkretūs pastebėjimai

Komitetas sveikina Komisiją už aukštą pasiūlymo dėl direktyvos lygį. Esama labai nedaug klausimų, į kuriuos komitetas siekia atkreipti dėmesį. Teisės akto kokybė atspindi neturintį precedento konsultavimosi lygį, įskaitant Bazelio komiteto poveikio tyrimus, kuriuos Komisija atliko viso Bazelio taisyklių perkėlimo į ES teisę proceso metu. Kaip organizuotos pilietinės visuomenės atstovaujamoji struktūra ES, Jungtinių Tautų ekonomikos ir socialinė taryba (ECOSOC) giria šį pasiekimą bei skatina bendrus įstatymų leidėjus ir toliau įtraukti rinkos dalyvių nuomones į ES teisės aktų leidybos procesą.

3.1 Poveikis mažesnėms kredito įstaigoms ES

3.1.1 Komitetas mano, kad naudos visiems vartotojams ir verslovėms ES kontekste, Komisijos pasiūlymo dėl direktyvos sritis yra teisinga. Be to, komitetas mano, kad visų dydžių kredito įstaigos turės naudos iš peržiūroto reglamentuojamo kapitalo režimo. Komisijos tekste užtikrinta tinkama pusiausvyra tarp paskatų mažesnėms kredito institucijoms pereiti prie sudėtingesnių metodų per tam tikrą laiką nustatymo ir proporcingų pagrindų, kurie atsižvelgtų į mažesnių kredito įstaigų išteklių ribotumą, užtikrinimo.

3.1.2 Komisijos tekste taip pat įtrauktos priemonės, kurių Bazelio komitetas ėmėsi, siekdamas sumažinti skolinimo mažoms ir vidutinėms įmonėms (MVĮ) reglamentavimo našta. Šiuos pokyčius (jie išsamiai nurodyti toliau pateiktoje dalyje „Poveikis mažoms ir vidutinėms įmonėms“) komitetas gali vertinti kaip įtikinančius. Priešingu atveju komitetas būtų susirūpinęs, kad nauji pagrindai lems didėjančią konsolidaciją Europos bankininkystės sektoriuje ir mažesnę pasirinkimą vartotojams. Šiuo atžvilgiu komitetas taip pat buvo patikintas ir nurodo, kad 2004 m. balandžio mėn. atlikta PWC poveikio tyrimo ⁽³⁾ išvada buvo, jog abejojama, ar direktyvos nuoseklus įgyvendinimas visoje ES turės reikšmingą poveikį ūkio konkurencumui.

3.2 Poveikis vartotojams

Naujose taisyklėse apibrėžtas finansinis stabilumas ir didesnis jautrumas rizikai bus naudingas vartotojams dėl padidėjusio pasitikėjimo finansine sistema ir pastebimai sumažėjusios sisteminės rizikos. Remiantis PWC poveikio tyrimu, perėjimas prie rizikai jautresnio režimo sumažins bendrą bankų kapitalą, o tai savo ruožtu pagreitins nedidelį BVP pagerėjimą ES. Geresnis kapitalo tikslumas ekonomikoje prisidės prie ES platesnių ekonominių ir socialinių siekinių įgyvendinimo.

3.3 Poveikis mažoms ir vidutinėms įmonėms (MVĮ)

3.3.1 Komitetas sveikina pokyčius, padarytus pagrinduose ir skirtus spręsti skolinimo MVĮ klausimus, o taip pat, kad Komisija įtraukė šiuos pokyčius į ES pagrindus. Ypatingai komitetas atkreipia dėmesį į tai, kad:

- sumažėjo kapitalo mokesčiai paskoloms mažoms įmonėms dėl mažmeninės kreivės išlyginimo;
- kai kurie bankai laiko kontaktus su MVĮ mažmeniniais kontaktais ir dabar gali administruoti šiuos kontaktus kartu su bendru mažmeniniu portfeliu;
- Bazelio komitetas panaikino reikalavimus dėl paskolų mažoms įmonėms detalizavimo lygio, leisdamas bankams naudotis palankesniu traktavimu; ir
- naujuose pagrinduose platesniu mastu pripažįstamas užstatas ir garantijos.

3.3.2 Šiuo atžvilgiu komitetas sveikina trečio kiekybinio poveikio tyrimo (QIS3) rezultatus. QIS3 rezultatai parodė, kad bankų kapitalo mokesčiai paskoloms MVĮ, įtrauktoms į bendrą portfelį, daugiausiai išliks stabilūs bankuose, taikančiuose stan-

⁽³⁾ PriceWaterhouseCoopers (PWC) buvo pavesta atlikti tyrimą dėl Europos Komisijos siūlomos direktyvos finansinių ir makroekonominų pasekmių.

dartizuotą kredito rizikos metodą ir sumažės vidutiniškai nuo 3 % iki 11 % bankuose, kurie taiko vidaus reitingais pagrįstus metodus (IRB). Kapitalo mokestis dėl kontaktų su MVĮ, kurias galima laikyti mažmeninėmis įmonėmis, sumažės vidutiniškai nuo 12 iki 13 % pagal standartizuotą metodą (STM) ir iki 31 % pagal pažangų vidaus reitingais pagrįstą metodą (PVRPM).

3.4 Nacionalinių nuožiūrų panaikinimas Europos Sąjungoje

Proporcingų priežiūros taisyklių nuoseklus taikymas valstybėse narėse užtikrins ne tik tinkamą ir riziką ribojančią priežiūrą, bet ir bendros rinkos siekinius. Nacionalinių nuožiūrų skaičius ir apimtis siūlomoje kapitalo reikalavimų direktyvoje keltų pavojų nuosekliam taikymui. Komitetas yra įsitikinęs, kad nacionalinės nuožiūros apskritai turėtų būti panaikintos per nustatytą laikotarpį ir sveikina Europos bankininkystės priežiūrėtojų komiteto šiuo atžvilgiu atliekamą darbą. Esama nemažai nacionalinių nuožiūrų, kurios galėtų stipriai iškreipti bendrą rinką tarpvalstybinės bankininkystės grupių atžvilgiu, o tai lemtų finansų sistemos nestabilumą. Todėl sumažėtų bendrų pagrindų nauda indėlininkams ir paskolų gavėjams ES dėl didėjančių kredito kainų ir mažėjančio finansinių produktų pasirinkimo.

3.4.1 Kapitalo reikalavimų taikymo lygis

3.4.1.1 Direktyvos 68 str. reikalauja, kad kredito įstaigos laikytųsi nuosavų fondų reikalavimų, toje grupėje taikomų individualiu lygiu. Direktyvos 69 str. 1 dalis ir toliau suteikia valstybėms narėms teisę savo nuožiūra netaikyti šio reikalavimo ir konsoliduotu pagrindu taikyti taisykles kredito įstaigai ir jos dukterinėms įmonėms toje pačioje valstybėje narėje, su sąlyga, kad grupė atitinka griežtesnes sąlygas. Šis netaikymas savo nuožiūra galėtų lemti neteisingą konkurenciją tarp valstybių narių tarptautiniu mastu aktyvių bankų grupių atžvilgiu. Komitetas nemano, kad tai suderinama su bendrąja rinka.

3.4.1.2 Be to, jeigu valstybė narė nusprendė taikyti reikalavimus individualių kredito įstaigų lygiu, gali kilti pavojus priežiūrėtojo gebėjimui suprasti bankų grupės rizikos modelį. Konsoliduotos priežiūros ribojimas iki dukterinių įmonių toje pačioje valstybėje narėje, kaip pagrindinės įstaigos turėtų tą patį poveikį. Todėl priežiūra turėtų būti taikoma konsoliduotu lygiu kaip taisyklė ES, su sąlyga, kad kredito įstaigos atitiks sąlygas užtikrinti, kad nuosavi fondai būtų adekvačiai paskirstyti tarp pagrindinės įmonės ir jos dukterinių įmonių.

3.4.2 Grupės vidaus rizika

3.4.2.1 Valstybės narės gali savo nuožiūra nustatyti grupės vidaus rizikos įvertinimą. Ši galimybė leidžia valstybėms narėms taikyti 0 % rizikos įvertinimą rizikai, atsirandančiai tarp kredito įstaigos ir jos pagrindinės įmonės, tarp kredito įstaigos ir jos dukterinės įmonės, o taip pat tarp kredito įstaigos ir jos dukterinės įmonės ar jos pagrindinės įmonės dukterinės įmonės. Siekdama atitikti reikalavimus gauti 0 % rizikos įvertinimą, sandorio šalis turi būti įsteigta toje pačioje valstybėje narėje kaip kredito įstaiga. Komitetas mano, kad 0 % rizikos įvertinimas teisingai nurodo riziką, susijusią su grupės vidaus rizika. Savo nuožiūros metodus galėtų lemti, kad kredito įstaigos kai kuriose valstybėse narėse privalės laikyti kapitalą, kad būtų atsverta grupės vidaus rizika, nors tam nebus jokio protingo paaiškinimo.

3.4.2.2 Su bendra rinka nesiderina 0 % rizikos įvertinimo taikymas tik sandorio šalims toje pačioje valstybėje narėje. Grupės vidaus rizika, išskylanti sandorio šalims kitoje valstybėje narėje atitinka tą patį rizikos modelį, kaip ir rizika sandorio šalims toje pačioje valstybėje narėje. Kaip taisyklė, 0 % rizikos įvertinimas turėtų būti taikomas grupės vidaus rizikai, išskylančiai sandorio šalims visoje ES.

3.4.3 Pažangus veikimo rizikos apskaičiavimo metodas (AMA)

3.4.3.1 Bazelio bankų priežiūros komitetas apibūdina veikimo riziką kaip „riziką dėl tiesioginių ir netiesioginių nuostolių, atsiradusių dėl neadekvačių ar nepavykusių vidaus procesų, žmonių ir sistemų ar išorės įvykių“. Veikimo rizikos mokestis naujuose Bazelio pagrinduose yra įvedamas pirmą kartą ir todėl finansų įstaigos privalo parengti visiškai naujas veikimo rizikos išmatavimo sistemas. Kaip detalizuota anksčiau, yra veikimo rizikos išmatavimui skirta galimybių meniu. Pažangus apskaičiavimo metodas (AMA) reikalauja, kad bankai parengtų vidaus išmatavimo modelius, kuriuos dar privalo patvirtinti kompetentingos valdžios institucijos. Europos finansų įstaigos daug investavo į šių sistemų sukūrimą visos grupės pagrindu, derinant veikimo rizikos išmatavimą su verslo, kuriame veikiama, elgsena.

3.4.3.2 Direktyvos 105 straipsnio 4 dalis suteikia valstybėms narėms teisę savo nuožiūra leisti kredito įstaigoms atitikti veikimo rizikos pažangaus apskaičiavimo metodo kvalifikacinius kriterijus pačiu aukščiausiu lygiu ES grupėje. AMA taikymas konsoliduotos grupės lygiu visoje ES atitinka Europos bankininkystės įdiegtą veikimo rizikos išmatavimo verslo metodą.

Jei bankai negalėtų atitikti reikalavimų ES grupės lygiu, būtų neįmanoma tiksliai apibrėžti grupės veikimo rizikos modelį. Reikalavimus turėtų atitikti pagrindinė įstaiga ir jos dukterinės įmonės, jei grupė gali parodyti, kad veikimo rizikos kapitalas visoje grupėje yra pasiskirstęs adekvačiai.

3.4.4 Kontaktai su įstaigomis pagal standartizuotą kredito rizikos metodą

Atsižvelgiant į naujus Bazelio pagrindus, valstybės narės turi teisę savo nuožiūra taikyti vieną iš dviejų metodų, skirtų įvertinti riziką kontaktų su įstaigomis atžvilgiu (VI priedo 26-27 ir 28-31 punktai). Kredito įstaigai taikomas metodas bus nustatytas pagal jos valstybę, o ne veiklos riziką ribojančias priežastis. Tarpvalstybinę veiklą vykdančios kredito įstaigos gali būti iš esmės skirtingai traktuojamos, nei toje pačioje rinkoje veikiančios jų konkurentai. Tai nedera su bendros rinkos siekiniais. Todėl ES turėtų būti taikomas bendras metodas.

3.4.5 Termino suėjimo tikslinimas

Atsižvelgiant į naujus Bazelio pagrindus, valstybės narės turi teisę savo nuožiūra taikyti galiojančią termino suėjimo formulę (VII priedo 2 dalies 12 punktas) kredito įstaigoms, naudojančioms pažangų vidaus reitingais pagrįstą metodą, o taip įstaigoms, taikančioms pamatinį metodą. Galiojanti termino suėjimo formulė leidžia tiksliau išmatuoti kapitalo mokestį už trumpalaikius produktus pagal jų tikrą rizikos modelį. Tarpvalstybinę veiklą vykdančios kredito įstaigos gali būti iš esmės skirtingai traktuojamos, nei toje pačioje rinkoje veikiančios jų konkurentai. Komitetas mano, kad tai nedera su bendrosios rinkos siekiniais. Teisė į nacionalinę nuožiūrą turėtų būti panaikinta siekiant užtikrinti, kad visos kredito įstaigos, taikančios pamatinį IRB metodą, būtų traktuojamos vienodai.

3.5 Priežiūros bendradarbiavimas, antras ramstis ir trečias ramstis

3.5.1 Komitetas sutinka su Europos Komisija, kad ES tarpvalstybinio verslo augimas ir tarpvalstybinių grupių rizikos valdymo centralizavimas tik sustiprina geresnio koordinavimo ir bendradarbiavimo tarp nacionalinių priežiūros institucijų ES poreikį. Apibrėžiant konsoliduojančio priežiūrėtojo nustatytą vaidmenį, pasiūlyme dėl direktyvos atsižvelgiama į nacionalinių kompetentingų valdžios institucijų vaidmenį, tuo pačiu metu užtikrinama įstaigoms bendrą kreipimosi vietą (pvz., dėl vidaus reitingais pagrįsto kredito rizikos metodo ir pažangaus veikimo rizikos metodo).

3.5.2 Komitetas mano, kad konsoliduojančio prižiūrėtojo modelis turėtų būti išplėstas ne tik antro ramsčio — priežiūros apžvalgos proceso, bet ir trečio ramsčio — atskleidimo reikalavimų — atžvilgiu. Abu ramsčiai ES turėtų būti taikomi aukščiausiu konsoliduotu lygiu kiekvienoje grupėje. Jei antras ir trečias ramstis bus taikomas individualiu lygiu, jie nenurodys grupės, kaip visumos, rizikos modelio. Antro ramsčio — priežiūros apžvalgos proceso — atveju, tai lemtų, kad grupės dukterinės įmonės ES būtų nenuosekliai traktuojamos priežiūros atžvilgiu, be to, iškiltų pavojus, kad nepagerės supratimas apie grupės rizikos modelį. Tai neatitiktų indėlininkų ir paskolų gavėjų interesų. Jei trečias ramstis nebus taikomas grupės lygiu, investuotojai neturės naudos šiame kontekste atskleidžiant grupės, kaip visumos, finansinę padėtį.

3.6 Investicinių įmonių traktavimas

Komitetas sveikina investicinių įmonių įtraukimą į Europos Sąjungos sistemą. Tai svarbu Europos Sąjungos finansinės sistemos stabilumui, kuri vis dažniau priklauso nuo finansų rinkų darbo bei našumo. Komitetas mano, kad tais atvejais, kai kredito įstaigos ir investicinės įmonės susiduria su ta pačia rizika, joms turėtų būti taikomos tos pačios taisyklės, kiek tai yra įmanoma.

3.7 Priežiūros atskleidimas

Komitetas visiškai remia pasiūlyme dėl direktyvos numatytą priežiūros atskleidimo režimo įvedimą. Priežiūros atskleidimas paskatins bendros rinkos konvergenciją ir suteiks informacijos debatams apie būtinus pokyčius ES kapitalo reikalavimų pagrinduose. Jis taip pat padės nustatyti esminius nukrypimus direktyvos įgyvendinime. Teisingos konkurencijos užtikrinimas visoje ES atitinka ne tik bankų, bet ir vartotojų interesus.

3.8 Prekybos knygos apžvalga

Bazelio komitetas įsipareigoja kartu su Tarptautine vertybinių popierių komisijų organizacija (IOSCO), tarptautine organizacija, kuri bendradarbiauja finansų rinkos reglamentavimo klausimais, apžvelgti priešingos šalies rizikos ir prekybos knygos klausimus⁽⁴⁾. Komitetas apskritai sveikina Komisijos įsipareigojimą užtikrinti, kad prekybos knygos apžvalgos rezultatai būtų nurodyti direktyvoje iki jos įgyvendinimo. Komitetas sutinka, kad veikla, skirta nustatyti dvigubų įsipareigojimų nevykdymo atvejus ir sandorio šalies riziką, turėtų būti užbaigta

⁽⁴⁾ Finansinės įstaigos turi dvi pagrindines savo aktyvų kategorijas – „bankininkystės knyga“ ir „prekybos knyga“. Daugelis ilgalaikių ir vidutinės trukmės operacijų yra atliekamos per bankininkystės knyga (paskolos, indėliai ir pan.), tuo tarpu prekybos knyga yra įstaigai priklausantis portfelis trumpalaikiams finansiniams instrumentams, kuriuos įstaiga turi kaip brokeris. Investiciniai bankai beveik visus finansinius instrumentus įtraukia į prekybos knyga. Riba taro bankininkystės knygos ir prekybos knygos niekada oficialiai nebuvo nustatyta.

kaip galima greičiau ir apibrėžta direktyvoje taikant Komisijos turimus įstatymų leidybos įrankius. Tačiau klausimas dėl ribos tarp prekybos knygos ir bankininkystės knygos yra pernelyg techninio pobūdžio ir todėl neturėtų būti sprendžiamas per daug skubiai. Nepakankama veikla šiuo ypač svarbiu klausimu ateityje galėtų turėti neigiamų pasekmių Europos investuotojams. Todėl komitetas sveikintų nuodugnesnę šio klausimo apžvalgą ir vėlesnį jo įtraukimą į ES teisės aktus.

3.9 Įgyvendinimo datos

Komitetas mano, kad direktyva turėtų būti įgyvendinta 2007 m. sausio 1 d., o ne 2006 m. gruodžio 31 d., atsižvelgiant į standartinį požiūrį, ir 2008 m. sausio 1 d., o ne 2007 m. gruodžio 31 d., atsižvelgiant į pažangius požiūrius. Dėl reikalavimo įgyvendinti direktyvą gruodžio 31 d. atsirastų sunkesni atskaitomybės reikalavimai.

3.10 Cikliškumas

Rimtai nerimaujama, kad nauji pagrindai gali turėti prociklinį poveikį. Tai lemtų, kad ekonominio nuosmukio laiku bankai ribotų savo skolinimo galimybes dėl didesnio kapitalo, būtino padidėjusios rizikos aplinkoje. Nors apribojimai kredito galimybėms sunkiais laikotarpiais neišvengiami, šių apribojimų padidėjimas galėtų tik sustiprinti nuosmukio tendencijas ekonomikoje. Komitetas tvirtai pritaria pagal kapitalo reikalavimų direktyvą nustatytam reikalavimui dėl testavimo sunkiomis sąlygomis viso ekonominio ciklo metu. Ketinimas nuolat apžvelgti pagrindų prociklinį poveikį kas dveji metai rengiamų Europos Komisijos ataskaitų Europos Parlamentui ir Tarybai pagalba yra būtiniausias veiksmas, kurio reikia imtis dėl procikliškumo.

3.11 Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų (TFAS) poveikis reglamentuojamam kapitalui

3.11.1 TFAS sąskaitos suteikia aukštos kokybės duomenis, kurie apskritai patikimi. Todėl jie turėtų būti naudojami kaip atskaitos taškas apibrėžiant reglamentuojamą kapitalą. TFAS kaip pagrindo kapitalo pakankamumo traktavimui naudojimas taip pat prisideda prie teisingos konkurencijos užtikrinimo tarp įstaigų ir didina palyginamumą. Be to, aukštas nuoseklumo tarp TFAS ir kapitalo pakankamumo taisyklių lygis greičiausiai leis išvengti sumaišties tarp rinkos dalyvių ir padarys vidaus procedūras lengvesnėmis ir efektyvesnėmis.

3.11.2 Komitetas mano, kad abiejų taisyklių konvergencija idealiu atveju leistų bankams turėti tik vieną duomenų rinkinį ir pagrindą visiems finansiniams ir reglamentuojamiems atsiskaitymo reikalavimams įvykdyti. Tačiau reglamentuotojų požiūris įvairiomis aplinkybėmis gali būti skirtingas, ypač tais atvejais, kai apskaitos standartai adekvačiai neatspindi rizikingų kontaktų. Todėl reglamentuotojams reikės atlikti kai kuriuos apskaitos rezultatų patikslinimus. Jei vienam ar keliems naujų kapitalo pakankamumo pagrindų siekiniams kils pavojus dėl apskaitos standartų nustatytojų traktavimo, bus reikalingi riziką ribojantys filtrai, kad būtų įvertintas reglamentuojamas kapitalas. Dėl veikimo priežasčių šie patikslinimai, vadinamieji reglamentuojami priimti apskaitos principai, turėtų būti taikomi tik svarbiems dalykams.

3.11.3 Šiame kontekste komitetas sveikina, kad Komisija įtraukė tokį filtrą į pasiūlymo dėl direktyvos 64 str. 4 dalį, atsižvelgiant į Bazelio komiteto pasiūlymą. Komitetas taip pat sveikina Europos bankininkystės prižiūrėtojų komiteto atliekamą darbą kuriant riziką ribojančius filtrus.

2005 m. kovo 9 d., Briuselis

4. Išvados

4.1 Ministrų Taryba ir Europos Parlamentas šiuo metu pirmą kartą skaito pasiūlymą dėl direktyvos. Komitetas mano, kad pagrindinis dėmesys dabar turėtų būti sutelktas į susitarimą dėl lanksčios direktyvos, kuri atitiktų Bazelio pagrindus ir skatintų vienodos linkmės taikymą visoje ES.

4.2 Svarbu, kad dėl direktyvos būtų susitarta pakankamai greitai, siekiant užtikrinti, jog šis sektorius naudingai investuos nuo 20 milijardų iki ne daugiau kaip 30 milijardų eurų į pažangias rizikos valdymo sistemas. Pavėluotas įgyvendinimas lemtų Europos bankininkystės sektoriaus nepalankią padėtį pasaulinėje rinkoje. Tai neatitiktų Europos indėlininkų ir paskolų gavėjų interesų. Tačiau teisės akto kokybei privaloma teikti pirmenybę ir bendri įstatymų leidėjai privalo atsižvelgti į visų suinteresuotų šalių požiūrius.

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkė
Anne-Marie SIGMUND